

Lokale aanpak van eenzaamheid

Cijfers

Er valt een onderscheid te maken tussen sociale eenzaamheid (minder contacten dan gewenst) en emotionele eenzaamheid (gemis aan intimiteit in persoonlijke relaties). Uit de 3D-monitor blijkt dat in Oegstgeest 33% van de volwassenen tot 65 jaar minder contacten heeft dan gewenst. Van de 65-plussers is 36% sociaal eenzaam. Dit percentage ligt vergeleken met gemeenten die qua profiel op Oegstgeest lijken lager. In Noordwijk is dit 43% en in Voorschoten 45%. Volgens de cijfers van de GGD-monitor van 2012 is 5% van de 15 tot en met 64-jarigen en 4% van de 65-plussers in Oegstgeest ernstig eenzaam. In Noordwijk is dit percentage gemiddeld 9% en in Voorschoten 7%. In 2016 is er weer een gezondheidsonderzoek uitgevoerd door de GGD. De resultaten van dit onderzoek komen in de tweede helft van 2017 beschikbaar.

Beleid gemeente Oegstgeest

Op 26 mei is het nieuwe sociaal domeinplan 2017-2020: "Met elkaar, voor elkaar" vastgesteld. Bij de totstandkoming van het sociaal domeinplan zijn diverse maatschappelijke partners binnen het sociaal domein betrokken geweest. Eén van de doelen beschreven in het sociaal domeinplan is "Minder eenzaamheid"¹. Het sociaal domeinplan dient als toetsingskader en sturingsinstrument voor subsidieaanvragen van en gesprekken met maatschappelijke partners in 2017 en verder. Vanuit onze visie dat de samenleving aan zet is verlenen wij subsidies aan maatschappelijke partners die activiteiten organiseren die bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid. Ook stimuleren we onze subsidiepartners om meer samen te werken, bij voorkeur een coalitie te vormen en gezamenlijk aan de doelen zoals beschreven in het sociaal domeinplan te werken. Wanneer burgerinitiatieven ontstaan die bijdragen aan de bestrijding van eenzaamheid brengen wij die in kaart en ondersteunen die met woord en daad. Gemeente Oegstgeest heeft het bestrijden van eenzaamheid als doel gesteld en vervult in de lokale aanpak van eenzaamheid diverse rollen. Een regisserende, faciliterende, verbindende en uitvoerende rol.

Regisserende rol

De gemeente heeft bij de bestrijding van eenzaamheid een regisserende rol, de gemeente verleent subsidies aan organisaties die activiteiten organiseren die bijdragen aan het verminderen of voorkomen van eenzaamheid. Bij de beoordeling van de subsidieaanvragen is het sociaal domeinplan 2017-2020: "Met elkaar, voor elkaar" uitgangspunt: aanvragen worden getoetst op hun bijdrage aan het realiseren van de doelen in het plan. Gedurende het loopjaar van de subsidie voeren wij gesprekken met de subsidiepartners om de voortgang te bespreken.

¹ **We willen bereiken dat...**

a) Bestrijding van eenzaamheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

- Eenzaamheid geen taboe is; erkenning door en motivatie van betrokkene zelf is voorwaarde voor verbetering van de situatie.
- Professionals in zorg en welzijn alert zijn op (dreigende) eenzaamheid en signalen oppakken.
- Inwoners alert zijn op (dreigende) eenzaamheid bij inwoners in hun omgeving (bijvoorbeeld burens), dit bespreekbaar maken en initiatief nemen om eenzaamheid tegen te gaan. Bij voorkeur organiseren inwoners zich op straat of buurtniveau (buurtverenigingen) om samen van betekenis te kunnen zijn voor burens die eenzaam zijn.
- Eenzame inwoners gemotiveerd worden hun talent of ervaring (bijvoorbeeld jong ontmoet oud) in te zetten voor anderen om zo eenzaamheid te doorbreken.

Faciliterende rol

Vrijwilligers spelen een belangrijke rol bij de diverse activiteiten die bijdragen aan het terugdringen van eenzaamheid. De gemeente heeft een faciliterende rol door het bieden van diverse regelingen als waardering en stimulans voor vrijwilligers; de vrijwilligersverzekering en een bijdrage voor deskundigheidsbevordering. Dit komt ten goede aan de verschillende initiatieven in het dorp die (o.a.) bijdragen aan de bestrijding van eenzaamheid. Daarnaast zet de gemeente tijd en expertise in om (beginnende) initiatieven te ondersteunen.

Verbindende rol

Gemeente Oegstgeest heeft een verbindende rol door in diverse overlegvormen deel te nemen of deze te initiëren, bijvoorbeeld het vrijwilligersnetwerk zorg en welzijn en het mantelzorgoverleg. Diverse organisaties en (inwoners)groepen worden samengebracht en samenwerking wordt gefaciliteerd. Het vrijwilligersnetwerk zorg en welzijn bestaat uit vertegenwoordigers van de diverse vrijwilligersorganisaties en welzijnsorganisaties en komt twee keer per jaar bij elkaar om ervaringen uit te wisselen. Bij het mantelzorgoverleg komen vertegenwoordigers van de gemeente, welzijnsorganisatie Eva, Marente, Radius, Gemiva en de adviesraad Sociaal Domein elke zes weken bijeen. Doel van dit overleg is een betere afstemming tussen de partijen die mantelzorgers ondersteunen o.a. op het gebied van eenzaamheid.

Uitvoerende rol

Gemeente Oegstgeest heeft een uitvoerende rol o.a. in de vorm van het Sociaal Team Oegstgeest (STO). Het Sociaal Team Oegstgeest is in hun gesprekken met inwoners alert op signalen van (ongewenste) eenzaamheid. Wanneer inwoners een vraag hebben over hulp bij eenzaamheid kunnen zij bij het STO om advies vragen. Het STO maakt inwoners wegwijs in de mogelijkheden op het gebied van zorg en welzijn en organiseert, als het nodig is, ondersteuning. Het STO zet in op uitbreiding van sociale netwerken van cliënten die daar behoefte aan hebben.

Het aanbod in Oegstgeest

Onderstaand treft u een lijst aan van activiteiten die lokaal plaatsvinden. Deze activiteiten dragen bij aan het signaleren van en ondersteunen bij eenzaamheid. Deze lijst van activiteiten is niet volledig, omdat er ook diverse burgerinitiatieven buiten de gemeente en welzijnsorganisaties om worden georganiseerd. Denk aan activiteiten van mantelzorgers en vrijwilligers, bijvoorbeeld mensen die op kleine schaal koken voor mensen in de buurt. Ook (sport)verenigingen vervullen een belangrijke rol in de bestrijding van eenzaamheid.

Voorbeelden van organisaties en activiteiten die direct of indirect bijdragen aan het voorkomen en terugdringen van eenzaamheid in Oegstgeest

Zorg, hulp en ondersteuning	
Sociaal Team Oegstgeest	Het Sociaal Team Oegstgeest is in hun gesprekken met inwoners alert op signalen van (ongewenste) eenzaamheid. Ook wanneer inwoners een vraag hebben over hulp bij eenzaamheid kunnen zij bij het Sociaal Team Oegstgeest (STO) om advies vragen. Zij maakt inwoners wegwijs in de mogelijkheden op het gebied van zorg en welzijn en organiseert, als het nodig is, ondersteuning. Bijvoorbeeld in de vorm van persoonlijk advies en begeleiding, voorzieningen voor in huis of de hulp van een vrijwilliger bij vervoer. Het STO zet in op uitbreiding van sociale netwerken van cliënten die daar behoefte aan hebben.
Stichting present	Bemiddeling tussen hulpvragers en vrijwilligers. Deze organisatie werkt met groepen vrijwilligers (verenigingen, gezinnen, vrienden). Zij hebben contacten met verschillende zorginstellingen en koppelen vragen aan de groepen vrijwilligers.
Sensor	Sensor is een telefonische hulpdienst en is dag en nacht, het hele jaar door, bereikbaar voor mensen die behoefte hebben aan een vertrouwelijk gesprek. Per mail, alle dagen van de week per chat en 24/7 per telefoon.
SO link	Koppeling tussen studenten en ouderen die zelfstandig wonen. Deze organisatie verbindt studenten die een woonruimte zoeken tijdens hun studieperiode met ouderen die zelfstandig wonen en woonruimte "over" hebben. Iemand die van tuinieren houdt, wordt gekoppeld aan iemand die daar ook van houdt. Zo kunnen ouderen langer thuis blijven wonen en behouden zij een netwerk.
iDOE/Dorpskracht	Promotie van vrijwillige inzet. iDOE brengt door middel van matching middels de vrijwilligers- en vacaturebank (groepen) vrijwilligers en organisaties bij elkaar. iDOE organiseert en faciliteert ook trainingen en workshops voor beide partijen en geeft informatie en advies. Daarnaast houdt zij zich bezig met promotie- en waarderingprojecten, trajectbegeleiding en maatschappelijke stages.
Humanitas Rijnland	<u>Netwerkcoaching Zorgzame buren</u> Met behulp van Netwerkcoaching kunnen inwoners na bijv. ziekte of zorg voor een ander contacten met anderen weer oppakken. <u>Humanitas Maatjes Match</u> Een vrijwilliger wordt gekoppeld aan een inwoner en gaat met hem/haar op stap. Wandelen of winkelen, of gewoon kletsen. Alles is erop gericht om het plezier en zelfvertrouwen van mensen (terug) te geven in hun contacten. <u>Humanitas Maatjes samen optrekken</u> Een vrijwilliger kan helpen om weer aansluiting te vinden met bijvoorbeeld oude vrienden, ex-collega's, kennissen of buren. Vervolgens is de vrijwilliger overbodig. <u>Humanitas Jongerenmaatjes</u> De Humanitas Jongerenmaatjes bieden vriendschap en steun bij situaties thuis of op school. Voor iedereen tussen de 8 en 23 jaar.

Breed laagdrempelig aanbod

Radius	Stichting Radius is een welzijnsorganisatie, die thuiswonende mensen ondersteunt in hun zelfstandigheid. Zij bieden ondersteuning in de vorm van o.a. welzijnsbezoeken, de bezoekdienst weduwe en weduwnaars, het meldpunt vrijwillige inzet, maaltijddienst, klussendienst en telefooncirkels. Daarnaast heeft Radius een breed aanbod aan activiteiten, diverse bewegingsactiviteiten, samen eten, uitstapjes, spelletjesmiddag, bingo, inloop gezelligheidsochtend, wandelen met natuurgids, Heeren van het dorp, inloop computer café, 55+-bijeenkomsten, filmmiddag. De PlusBus maakt het voor ouderen makkelijker de activiteiten te bezoeken.
Bibliotheek Bollenstreek	De bibliotheek biedt ruimte voor lokale/publieke activiteiten ter bevordering van de sociale cohesie. Voorbeelden van activiteiten zijn o.a. het leescafé, (literaire) activiteiten, koffieochtenden/rouw café en de boekendienst aan huis.
Dorpscentrum Oegstgeest	Het Dorpscentrum Oegstgeest is een ontmoetingsplaats voor jong en oud. Sinds 1 oktober 2014 gerund door een platform vrijwilligers, die er voor gaan om het centrum in stand te houden of zelfs uit te breiden qua zaalverhuur en activiteiten. Wekelijks zijn er inloop ontmoetingsochtend en organiseren zij maandelijks het repaircafé en bewegingslessen voor ouderen.
De Zonnebloem	Diverse activiteiten voor inwoners die willen deelnemen aan dagactiviteiten die regelmatig i.s.m. Wellant College worden georganiseerd, zoals handwerkmiddag, bordspelletjes, bingo, High Tea, diner Wellant, strand, Keukenhof, bloemschikken, theater, boottocht, ontmoetingsdag Dierentuin, kerststukjes maken
Vier het leven	Theater- en concertbezoeken voor ouderen die veelal niet meer zelfstandig een avondje uit kunnen of willen. De ouderen worden van deur- tot deur begeleid door een vrijwilliger, die maximaal drie ouderen ophaalt en weer thuis brengt.
Buurtvereniging GrunerieBuur	De "GrunerieBuur" wil bewoners ondersteuning bieden als gewone burenhulp niet mogelijk is. Op de "GrunerieBuur" kunnen mensen een beroep doen als hun eigen burens niet willen/kunnen of daartoe in staat zijn. Zij organiseren koffie inloopochtend, winterborrel, paasactiviteiten, buurtbarbecue.

Ontmoetingsactiviteiten voor doelgroepen

Jeugd en jongerenwerk	Diverse activiteiten voor en door jongeren. Naast het ambulante jongerenwerk organiseren zij diverse activiteiten zoals o.a. meidenactiviteiten en voorlichtingsbijeenkomsten over alcohol en drugs.
Wandelclubs	Wandelclub Oegstgeest. Zij organiseren wekelijks wandelingen in en om Oegstgeest. Deelnemers kunnen kosteloos meewandelen. Ook de buurtlopers van Buurtzorg organiseert wandelingen afgestemd op de mogelijkheden van de deelnemers.
Homestart	Deze organisatie biedt een luisterend oor en ondersteunen bij de opvoeding van kinderen. Zij bieden een helpende hand bij het oplossen van praktische problemen. Zij helpen mensen bij het versterken van sociale relaties en moedigen aan om efficiënt gebruik te maken van diensten en voorzieningen.

Autisamen	Autisamen organiseert activiteiten voor gezinnen met kinderen met autisme, zoals sport- en spelmiddagen. Voor ouders van kinderen met autisme is het vaak lastig om aansluiting te houden met hun eigen sociale contacten. Ouders die deelnemen aan de activiteiten snappen elkaar en kunnen zo elkaar tot steun zijn. De activiteiten voor kinderen richten zich onder meer op het oefenen met sociale contacten.
Diverse (sport)verenigingen	Er is in Oegstgeest een actief verenigingsleven op het gebied van sport en cultuur.
Maatjesprojecten	
Zorgmaatjes	Zorgmaatjes zijn er als echte maatjes om mensen met weinig contacten op weg te helpen om hun netwerk te vergroten. Dit doen zij door met deze mensen te praten en activiteiten te ondernemen zoals wandelen, een spelletje te doen of ergens heen te gaan.
Dementiemaatjes	Dementie is een bijzondere aandoening en vraagt bijzondere begeleiding. Dementiemaatjes kiezen speciaal voor deze doelgroep en worden geschoold in de omgang met dementerenden. Mensen met dementie kunnen een maatje vragen omk samen iets te ondernemen. De mantelzorger is dan even vrij van zorg.
Fietsmaatjes	Fietsmaatjes Oegstgeest biedt fietstochten aan en is bedoeld voor iedereen met een beperking of (tijdelijke) blessure die graag samen met een vrijwilliger van het project willen gaan fietsen op de duofiets of rolstoelfiets.
Vriendendienst	Bemiddeling tussen hulpvragers die zelfstandig wonen en vrijwilligers. Deze organisatie brengt vrijwilligers samen met mensen die zich eenzaam voelen. Dit doen zij door bijvoorbeeld samen ergens koffie te gaan drinken, winkelen, wandelen of fietsen.
Burgerinitiatieven	
Langer zelfstandig leven	Burgerinitiatief over langer zelfstandig leven. Doel van het burgerinitiatief is om inwoners van Oegstgeest het perspectief te bieden op langer zelfstandig leven. Het burgerinitiatief wil als coöperatie van burgers in samenwerking met professionele partijen de voorwaarden realiseren om langer zelfstandig leven mogelijk te maken.
Willezien	Willezien verzorgt wekelijks maaltijden voor mensen die het gezellig vinden om met buurtgenoten te eten. Zij doen dit in hun eigen huiskamer, laagdrempelig en kostendekkend.
Puzzel-o-theek	Een particulier die mensen (veelal ouderen) voorziet van puzzels en deze naar loop van tijd weer omruilt.

